

ב חשון תשפ"ז
13/10/2026
מספר מסמך: 1339239

מיועד למדריכי עבודה בגובה שהוסמכו עד לתאריך 19.5.2026
ההוראה תעמוד בתוקפה עד לתאריך 19.5.2028

הודעה בדבר השתלמות למדריכי עבודה בגובה שאינם מנהלי עבודה או ממונים על הבטיחות

1. מטרה –

בתאריך 16.10.2026 תיכנס לתוקף תקנה 25(2) לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה), התשפ"ו-2026 (להלן – התקנות). התקנה מסדירה העסקתו של עובד בגובה רק לאחר קבלת הדרכה מידי מדריך מוסמך לעבודה בגובה. על המדריך להיות אחד מאלה:

- (א) מדריך מטעם מוסד להכשרה;
- (ב) בעל אישור כשירות לממונה על הבטיחות;
- (ג) מנהל עבודה רשום.

תקנה 25(2)(ד) לתקנות מסדירה את עניינו של מדריך עבודה בגובה שאינו מדריך מטעם מוסד הכשרה או ממונה על הבטיחות או מנהל עבודה:

"מדריך עבודה בגובה, אף אם לא מתקיים בו האמור בפסקאות משנה (א) עד (ג), ובלבד שהוא הוסמך להדריך בגובה באותו נושא לפני יום ג' בסיוון התשפ"ו (19 במאי 2026) ועבר, בתוך 24 חודשים מהיום האמור, השתלמות בת 40 שעות לפחות שערך מוסד להכשרה"

הוראה זו באה להסדיר את אופן אישור המוסדות לקיים את ההשתלמות בת 40 השעות ואת תוכנית הלימודים להשתלמות זו.

2. קבלת הכרה למוסדות המעוניינים לקיים השתלמות

- 2.1 רשאים להגיש בקשה למפקח עבודה ראשי לצורך קיום השתלמות מוסדות המאושרים ע"י מפקח עבודה ראשי לקיים קורס מדריכי עבודה בגובה כלליים לפי "נוהל בעניין מתן אישור למוסדות לקיים קורסים ולהכשרת בעלי תפקידים בתחום הבטיחות בעבודה בגובה".
- 2.2 לצורך קבלת הכרה לביצוע השתלמות על מוסד להכשרה להגיש בקשה למפקח עבודה ראשי במינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית במשרד העבודה לכתובת דוא"ל: SupWorkatHeight@labor.gov.il הבקשה תוגש בחתימת מנהל המוסד ובו יצויין כי המוסד מעוניין להעביר את השתלמות ההשלמה בת 40 שעות למדריכי עבודה בגובה.
- 2.3 מינהל הבטיחות יבחן את עמידת המוסד בתנאים, ויאשר את הבקשה.

2.4 האישור הינו עקרוני בלבד ומיועד אך להכרה במוסד כמי שמתאים להעביר את ההשתלמות למדריכי עבודה בגובה.

3. הודעה וקבלת אישור לקיום השתלמות

3.1 מוסד ההכשרה יודיע בכתב לנציג המינהל בכתובת הדוא"ל הרשומה מעלה, **7 ימי עבודה מראש**, על אודות המועד המתוכנן לפתיחת ההשתלמות. להודעה תצורף מערכת שעות של ההשתלמות, לרבות שעות הלימוד, מועדי מפגשים, נושאי הלימוד ושמותיהם ומספר תעודת הזהות של המרצים ליד כל נושא נלמד. ללא קבלת אישור ממנהל הבטיחות על פתיחת ההשתלמות – לא תוכר ההשתלמות לצורך מילוי תנאי הסף על פי תקנה 5(2)(ד) לתקנות.

4. רישום תלמידים ונוכחות:

- 4.1 על המועמד להשתלמות לעמוד בכל התנאים שלהלן (תנאים מצטברים):
 - א. מדריך עבודה בגובה כללי שהוסמך עד לתאריך 19.05.2026
 - ב. אינו מנהל עבודה או ממונה על הבטיחות.
- 4.2 באחריות מוסד הכשרה לעדכן בכתב את כל הנרשמים בדבר חובותיהם לפי נוהל זה ו"נוהל בעניין מתן אישור למוסדות לקיים קורסים ולהכשרת בעלי תפקידים בתחום הבטיחות בעבודה בגובה" ולשמור את התיעוד בעניין בתיק השתלמות.
- 4.3 על התלמידים להיות נוכחים בכל ימי ההשתלמות. תלמיד אשר לא יעמוד בדרישות הנוכחות לא יהיה זכאי לקבל תעודה וכן לא יירשם במרשם של המינהל.
- 4.4 מוסד ההכשרה המקיים את ההשתלמות יתעד ביומני הנוכחות עבור כל יום השתלמות בנפרד את נוכחות התלמידים באמצעות חתימה של התלמידים בתחילתה ובאמצע ובסיומה של השתלמות וכן על ידי חתימת המרצה.

5. חובת דיווח למפקח עבודה ראשי:

- 5.1 בתום ההשתלמות, ישלח מוסד ההכשרה שקיים את ההשתלמות, לכתובת דוא"ל: SupWorkatHeight@labor.gov.il, את רשימת התלמידים אשר סיימו את ההשתלמות ועמדו בדרישות הנוכחות על גבי קובץ אקסל עם לוגו של המוסד המקיים את ההשתלמות וחתום על יד מרכז המקצועי. הרשימה תכלול עבור כל משתתף: שם ושם משפחה, כתובת מגורים, מספר ת.ז. ותאריך סיום ההשתלמות, ציוני הבחינה (עיוני, ומעשי). המוסד להכשרה שמקיים את ההשתלמות יעביר למינהל, גם את מספר הטלפון הנייד וכתובת הדוא"ל של התלמיד.
- 5.2 אם התעורר חשד כי מוסד ההכשרה פועל שלא בהתאם להוראות נוהל זה או "נוהל בעניין מתן אישור למוסדות לקיים קורסים ולהכשרת בעלי תפקידים בתחום הבטיחות בעבודה בגובה" – רשאי מינהל הבטיחות להורות בכל עת למוסד המכשיר לחזור על לימוד הנושא באמצעות גורם מקצועי אחר, לא להכיר בביצוע ההשתלמות, כולה או מקצתה, להפסיק את המשך ביצוע השתלמות עד להשלמת הליכי הבדיקה, לפעול מיידית להוצאת תלמיד אם אינו עומד בדרישות הסף וכן לפעול להתלייה או שלילה של ההכרה למוסד הכשרה.

6. שמירת המסמכים :

מוסד להכשרה שמקיים את ההשתלמות ישמור את יומני הנוכחות של השתלמות, המבחנים שערך וכל מסמך רלוונטי להכשרה למשך 5 שנים לפחות ויצג אותם בפני נציג המינהל, לפי דרישתו.

7. תוכנית הלימודים :

7.1 ההשתלמות תועבר ע"י מדריכים כנדרש בקורס מדריכי עבודה בגובה על פי נוהל "בעניין מתן אישור למוסדות לקיים קורסים ולהכשרת בעלי תפקידים בתחום הבטיחות בעבודה בגובה" מדריך בכיר או מדריך מוביל אחד לפחות בהשתלמות.

7.2 המוסד יעביר את ההשתלמות על פי תכני הלימוד כפי שמופיעים בנספח א' - בטבלה מטה.

7.3 המוסד יכול להוסיף תכנים אולם לא לגרוע מהם או משעות ההשתלמות.

7.4 **הדרכה עיונית** – תתבצע בקבוצה של 18 חניכים לכל היותר בכיתה, ובלבד שכיתת הלימוד מתאימה בגודל ובמבנה למספר החניכים.

7.5 **הדרכה מעשית** – יחס החניכה בקבוצה לא יעלה על 6 חניכים למדריך. על מוסד ההכשרה להחזיק בתשתית מתאימה לתרגול, כגון: משטחים משופעים, קונסטרוקציות וכיו"ב.

7.6 ציוד ומתקנים –

7.6.1 כמפורט בנוהל בעניין מתן אישור למוסדות לקיים קורסים ולהכשרת בעלי תפקידים בתחום הבטיחות בעבודה בגובה. בנוסף, נדרש להחזיק ציוד כמפורט בטבלה א'.

7.6.2 באחריות מוסד ההכשרה לספק את הציוד הנדרש לתרגול העבודה בגובה, כגון: רתמות, מערכות להגנה מפני נפילה, עיגונים וכיו"ב.

8. שמירת דינים

אין בהוראות הוראה זו כדי לגרוע מהוראות כל דין לרבות לעניין הפרתה.

9. תחולה

הודעה זו תחול על מדריכים לעבודה בגובה שהוסמכו עד לתאריך 19.5.2026

10. תחילה

תחילתה של הודעה זו בתאריך 16.10.2026 והיא תעמוד בתוקפה עד לתאריך 19.5.2028.

יחזקאל שורצמן
מפקח עבודה ראשי
וראש מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית

נספח א' - תוכנית השתלמות:

יום א' – מיומנויות אישיות

נושא	פירוט	סוג השיעור	ש' לימוד	הערות
היכרות ופתיחה	הצגה של : מטרות ונושאי ההכשרה, נהלים ודרישות, לוחות זמנים, זיהוי חניכים	עיוני	0.75	
	סקירת החקיקה הרלוונטית, ניהול סיכונים והוראות בטיחות			תקנות עבודה בגובה, ציוד מגן אישי, תוכניות הכשרה, וכיו"ב כולל תקנים
ציוד מגן אישי	הכרת ציוד מגן אישי	מעשי	0.75	
	בדיקת ציוד			
עיגון ומערכת ריסון	עיגון	מעשי	1	תרגול על הקרקע
	מערכות ריסון			
מערכות בלימת נפילה	צירית אנכית	מעשי	1	תרגול על הקרקע
	מרחבית נגללת (נסוגה)			
	גמישה			
	התאמת מערכת לסוג העבודה			
מערכת מיקום ותמיכה	התקנה ושימוש	מעשי	0.5	תרגול על הקרקע
גגות	עבודה על גגות (כולל גגות תלולים)	מעשי	1.5	כולל בחירת המערכת המתאימה ביותר לסוג הגג ולמתאר
חילוץ עצמי	טכניקת חילוץ עצמי מגגות	מעשי	1	
סולמות	סולמות מטלטלים	מעשי	1.5	
	סולמות קבועים			
	מארכת אבטחה צירית אנכית, ומערכות אבטחה, מיקום ותמיכה			כולל בחירת המערכת המתאימה ביותר
סה"כ			8	

יום ב' – מיומנויות אישית + מבחן

נושא	פירוט	סוג השיעור	ש' לימוד	הערות
ריענון בוקר	סולמות + ביצוע עבודה בגובה	מעשי	1	כולל אבטחת כלים
פיגומים + קונסטרוקציה	עיון קדוח (על הקרקע)	מעשי	2	(על הקרקע) בטיחות בעבודה
	קו חיים אופקי			
	מערכת בלימת נפילה (גמישה + נגללת)			
חילוץ עמיתים	ערכת חילוץ	מעשי	3	דגש על תפקידיו של איש קרקע
	חילוץ עובד תלוי			
מבחן רמה	בחינת מיומנויות אישיות	מעשי	2	
סה"כ			8	

יום ג' – מבוא לבנייה + הדרכה טובה

נושא	פירוט	סוג השיעור	ש' לימוד	הערות
מבוא לבנייה	הגדרות ואפיון מתארי בניה, תקנות הבנייה סיכונים, סטטיסטיקה, תאונות נפוצות	עיוני	1	
הדרכה טובה	הדרכה עיונית	עיוני	1	דגשים להדרכה מול עובדים זרים
	הדרכה מעשית			עבודה עם מתורגמן
	מישוב חניכים			
	שליטה וחירום			
הדגמת הדרכה טובה - מקומות מוקפים	חלל מוקף ללא סכנות אווירה עם פתח עילי ממורכז (שימוש בחצובה וסולם גישה)	מעשי	1	נתינת דגשים הדרכתיים שיש על המדריך ליישם במהלך העברת שיעור מסוג זה
התנסות מעשית בהדרכה	חלוקת שיעורים לחניכים	עיוני	1	
	זמן עבודה עצמית (זמן הכנה מקדימה להעברת השיעור)			
	העברת שיעורים	מעשי	4	- כל חניך יעביר שיעור של 30-45 דקות בנושא נבחר. - יבוצע משוב של 20 דקות לאחר כל שיעור. - נושאים של השיעורים יהיו כגון: פירוק און יד בפיגום, ירידה למקום מוקף, עבודה על גג (טפסנות), ביצוע עבודה בגובה באמצעות סולם + אבטחת כלים. - השיעורים יבחנו על פי רמת הביצוע של המודרכים (1-5). - מדדי משוב למדריכים – הכנה, הדרכה, משוב, חלוקת זמן, שליטה, חירום.
סה"כ			8	

יום ד' – מיומנויות הדרכה

נושא	פירוט	סוג השיעור	ש' לימוד	הערות
התנסות מעשית בהדרכה	העברת שיעורים	מעשי	4	- כל חניך יעביר שיעור של 30-45 דקות בנושא נבחר. - יבוצע משוב של 20 דקות לאחר כל שיעור. - נושאים של השיעורים יהיו כגון: פירוק אזור יד בפיגום, ירידה למקום מוקף, עבודה על גג (טפסנות), ביצוע עבודה בגובה באמצעות סולם + אבטחת כלים השיעורים יבחנו על פי רמת הביצוע של המודרכים (1-5). - מדדי משוב למדריכים – הכנה, הדרכה, משוב, חלוקת זמן, שליטה, חירום.
	חלוקת שיעורים לחניכים זמן עבודה עצמית (זמן הכנה מקדימה להעברת השיעור)	עיוני	1	
התנסות מעשית בהדרכה – סבב שיעורים שני	העברת שיעורים	מעשי	3	- כל חניך יעביר שיעור של 15-30 דקות בנושא נבחר. - יבוצע משוב של 15 דקות לאחר כל שיעור. - השיעורים יבחנו על פי רמת הביצוע של המודרכים (1-5). - מדדי משוב למדריכים – הכנה, הדרכה, משוב, חלוקת זמן, שליטה, חירום.
			8	
סה"כ				

יום ה' – מיומנויות הדרכה

נושא	פירוט	סוג השיעור	ש' לימוד	הערות
התנסות מעשית בהדרכה – סבב שיעורים שני	העברת שיעורים	מעשי	4	- כל חניך יעביר שיעור של 15-30 דקות בנושא נבחר. - יבוצע משוב של 15 דקות לאחר כל שיעור. - השיעורים יבחנו על פי רמת הביצוע של המודרכים (1-5). - מדדי משוב למדריכים – הכנה, הדרכה, משוב, חלוקת זמן, שליטה, חירום.
זמן התכוננות למבחן	זמן למידה של החניכים לריענון של החומרים וצמצום פערים	עיוני	1	
מבחן סיום	מבחן עיוני המשלב ידע בתחום הגובה, ידע בתחום הבנייה וידע בתחום ההדרכה, 30 שאלות מיינומום.	עיוני	3	- ציון עובר 70. משקל ציונים: 50% מבחן מיומנות אישית 30% משוב המדריך על 2 ההתנסויות הדרכתיות 20% מבחן עיוני
סה"כ			8	